

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egyes évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előzetes csopán a kiadónál lehet B-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábnos poltör 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólír garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többhírli hirdetések
juttatásnak csakhamar.

A lap szellemi részére a nyitólírra vonatkozó minden
költségek a szerkesztés költségén.

Kiadóknál pénsek, reklamációk, és hirdetések
a kiadónál intézendők.

Új törvénykezésünk.

A korzellelem követeli a haladást eszmének hódolnak mindenütt s az egész emberiség igyekszik eszméit tisztázva tökéletesíteni.

A magyar hongyülés folytonosan fejleszteni akar, a törvényhozói működése által a kulturállam megvalósítására törekszik. Törekvése semmi sem jelezheti jobban, mint az általa hozott törvények nagy száma. Az államkormányzás és a közjog körében vágó törvények most nincsenek napirenden, s így mi csak is magánjog s általában a törvénykezés és jogszolgáltatás fejlesztő törvényekről akarunk pár szót szólni.

1882. év január első napjával törvénykezésünk terén egy egész csapat törvény lépett életbe; a törvényt hű csatlósként követi egy sorozat miniszteri rendelet.

Mindenestre sok érdekes dolgot találunk bennük, mert január 1-től kezdve egész más eljárás van a polg. váltó és kereskedelmi törvénykezés terén; egészben változik a végrehajtási eljárás s életbe lép a már nagyon is avult csödtörvény.

E törvények és rendeletekkel a szaklapok sokat foglalkoztak, kimondták helyeselő vagy gáncsoló nézeteket. Mi a törvény, a társadalmi rend és kötelek megzsilárdítására irányuló törekvésnek tekintvén, csak is a mindennapi életre vonatkozó részével foglalkozunk.

Az életbe léptetett törvények mindegyikén istenben boldogult Karvaasy egyetemi tanár kedvencz szójárással élve; „vörp fonalként húzódik keresztül az eszme”, melyet a törvényhozás vas következettséggel és szorvosdéllyel már 8 éve folytat az ügyvédi hatáskör megszorítására. Mindig fog terjedni az irány, mit fognak vele elérni, az a mindenhatón kívül senki se tudhatja, de hogy szomorú vége lesz, arról lelünköl meg vagyunk győződve. A törvénykezési rendtartásból a nagy közönséget leginkább érdekeltel, hogy ezentul a kir. járásbírók illetősége 600 frt egyenes követelésig terjed; a végrehajtási eljárásnál pedig, miként jövőre minden végrehajtás, a kir. járásbírók által lesz fogantatva, s hogy a törvény okzerden intézkedett a végrehajtás alá került adóeről, mert a foglalás alól az élet fentartásához szükséges tárgyakon kívül, üzlete, ipara és földműveléséhez szükségelt tárgyakat kivonta.

A csödtörvény egészen új és modern; véget vetett az eddigi csödeljárás huzavonájának, behozta a kényszeregyezség jogosságát, mely szerint a közadós a követelés 40-száztlíja biztosításával hitelezőivel végképpen kiegyezhetik és a hitelezők az egyezséget elfogadni kötelek.

A csödtörvény megszüntette a régi magyar törvénykezés által fentartott perügyelőséget. Jövőre a csödpereket mint csödbistos, egy kir. törvényszéki bíró vagy egy bírói tisztre kóposított törvényszéki jegyző kezeli, a hitelezők érdekében a csödtörvény jogai megóvása, a tömeg rendezése és kezelése körül szükségelt törvé-

nyes lépéseket egy a törvényszék területén működő ügyvédek közül, a kir. törvényszék által kinevezendő tömeggondnok végzi. E csödtörvényt baladásnak tekinthetjük, bár a kényszeregyezség némely fajn üzletazellemnek tág tért nyit a „bőhère markantil”-tudományt hitelezőivel szemben érezhetőleg bemutatni.

Van tehát törvényünk elég: bíróságaink azakszerden lelkiismeretes, gyors eljárásról nem panaszkodhatunk; bár a munkakedv megcsappanásért jogosan aggódhatunk.

Aggódalmunkat nem az ügybuzgalom hiánya ébrezti, hanem az élet közvetlen tapasztalata. Mert önmagába véve a bírói pálya oly nehéz, s a míg a bírói állást bár ki elérheti, fiatalága zománczát sirathatja, s a pálya küdelmeiért a javadalmazás csekélyisége nem nyújt kárpótlást, az élet nehéz gondolai pedig nemigen alkalmasok a munkakedv fejlesztésére.

Azért ósazinto szívből sajnálhatjuk, hogy az országos pénzügyi bizottság a bírák és bírósági tisztviselők lakbér felemelési, illetve a lakbérnek állásukhoz mért szabályozása iránti kérelmét, mely mindössze 260,000 frt kiadást növelt volna, könnyedén elejtette, s még az erkölcsi elégtételt sem adta meg. Ez jogos viszatetést szülhet, a közös és honvédsereg beszállásolási szabályzatával szemközt, mely utóbbiban a katonák, kivált a tisztok ellátásáról s az állítás és a kényelmes lakás berendezéséhez megkívántat legcsekélyebb tárgyról gondoskodva van.

A mi magában véve helyes ugyan, de logikailag maga után vonná a nagy felelősséggel járó bírói állások méltó javadalmazásáról való intézkedést is. Most azonban gondoskodás helyett a bíráktól, bírósági tisztviselőktől megkövetelik, hogy dolgozzák, tőrjön és várjon! a bírói és tisztviselői kar vár, tür és nem csügged, önmegtartóadásal végzi kötelezettségét, a lelkiismeretesen megfelel a benne vetett bizalomnak, és szívós hűséggel lelkesedik a magyar állam hazafias intencióiért.

Ez azon orény, mely bennünket is lelkesít s magasztos jelszavunkul adja Előrel! mindig Előrel!!!

K. K.

Az 1880-ik évi népszámlálás végeredménye.

Az orsz. m. kir. statisztikai hivatal az általa összecallított kimutatás adataiból egy kis művet szerkesztett, melynek közzébozása után s ennek nyomán olvasó közönségünket érdeköl következő ügy általános, mint részleges adatokat ide igtatjuk. A Sz. István korona országainak területe 324,016 7/8 □ kilométer, politikailag 64 magyarországi, 8 horvát szlavon országi megyére, 6 batárörvidéki területre s Fiume város területére oszlatva.

Járás és szaksz van Magyarországon 438, Horvát-Szlavóniában 20 allapánzás, a batárörvidéken 23 járás. Szabadkirályi, törvényhatósági joggal felruházott és kiváltságos város van Magyarországon 25, Fiume 1, Horvát-Szlavóniában 13, a batárörvidéken 8.

Rendezett tanácsú város van Magyarországon 118, ezeken kívül 12,780 község, 3917 pusztá s telep 2,299,575 házzal.

Tényleges polgári népesség száma Magyarországon 6,749, 646 férfi, 6978, 976 nő, összesen 13,728,622

lélek, az 1870 ik évi népszámlálás óta 187,377 több. Ezen szaporodás a Duna jobb s bal partján és a Duna-Tisza közben volt észlelhet, míg a Tisza vidékén s Erdélyben jelentékeny apadás mutatkozott.

A Sz. István korona országainak népessége 15,642,002, s lefolyt ús év alatti összes szaporodás 226,881.

A magyarországi népességből egy □ kilométerre 439 eiek, mely viszonylagos népességi máss tekintetel a megyei lakosságra, nem állandó; így mik Győrben egy □ kilométerre 79 lakos, Pest Fille Selt-Kiskúban 78 mint a legnépesebb megyékben, ellenben Beasterce, Naszódban 23, Udvarhelyben 30, mint a legkevesebb lakóval bíró megyékben.

A jogi népesség Magyarországon jelenlévő 13,201,201 és távollevő 436,370 vagyis összesen 13,637,471; a távollevők közül van Ausztriában 22,859 férfi s 72,893 nő, összesen 165,152 magyarországi lakó.

Magyarországi népessége az illetőség szerint következőleg oszlik: helybeli 12,482,613; azon magyarországi 788,588; más magyarországi 116,195; fővárosból való 10,832; Horvát-Szlavónián 5,456; Szabolc 345; szarmatiai 67,762; külföldi 10,060; ismeretlen illetőségű 17,882; összesen 13,728,622.

Vallásfelekezetre nézve van: 6,478,781 — 47-20 % r. kath.; 1,488,903 — 10-8 % gör. kath.; 3,320 — 0-02 örmény kath.; 1,931,376 — 14-07 % gör. keleti; 451 örmény keleti; 1,119,779 — 8-16 % ág. evang.; 2,019,979 — 14-71 % helvét evg.; 65,796 — 0-41 % unitárius; 4,148 más keresztény; 624,680 — 4-56 zsidó; és 3,650 egyéb vallású, összesen 13,728,622 az 1870 ik évi népszámlálás adataival a róm. kath. 4-84 % -tel, az ág. evang. 2-11 % -tel, az unitáriusok 2-60 % -tel és a zsidók 13-70 % -tel szaporodtak; míg a gör. kath. 6-12 % -tel, az örmények 5-4 % -tel és a görög keletiak 7-03 % -tel megfogytak.

Családi állapotra nézve van: nőtelen férfi 3,731,498 — 27 % szemben a 3,483,676 — 25 % hajadon nővel; nő férfi 2,801,810 — 20 % és férjzett nő 2,820,155 — 20 %; ösvagy férfi 303,097 — 1-5 %; ösvagy nő 705,814 — 5 %; törvényesen elvált férfi 8,982 és nő 6,847.

Miveltségi fokozatra nézve: olvasni írt tud 4,989,904 — 46 %; csak olvasni tud 823,857 — 8 %; sem írt sem olvasni nem tud 4,900,456 — 46 %; ez utóbbiakhoz sorakoznak még a 6-7 éves gyermekek száma 2,884,406 országban.

Összehasonlítva az 1870-ki népszámlálást a román adataival; látni, hogy az írt olvasni tudók százaléka 14-el emelkedett, a csak olvasni tudók pedig 4-el kisebbedett s innét a sem olvasni sem írt nem tudók száma 63 % -ról 43-re lecsökkent.

Anyanyelvre: magyar 6,165,088 — 44 %; német 1,798,378 — 13 %; tot 1,790,476 — 13 %; oláh 2,333,788 — 16 %; rutén 342,351 — 2-5 %; horvát szerb 606,725 — 4 %; vend 60,948; örmény 3523; cigány 75,911; egyéb hazai nyelvrő 21,687; külföldi nyelvrő 41,698; beszélni nem tudó 499,054 — 3-6 %.

Az állam nyelvrőn becsül a fenti magyar anyanyelvűeknél 377,041 német; 176,698 tot; 137,233 oláh; 19,625 rutén; 66,637 horvát szerb; 7450 vend; 3116 örmény; 18,128 cigány; 10,462 külföldi.

Katonai népesség 78,147 és honvéd s csodór 10,561.

A városok közt első helyen áll Budapest 360,651 lakossal, utána következik Szeged 75,676; Szabadka 61,367, Debreczen 51,122, H. M. Váshárhely 50,966, Pozsony 48,006 lakossal mint legnépesebbek; a legkisebb városok: Szepes-Szombat 823, Poprád 1,034 és Ruzsa 1,403 lakossal.

A házak száma 2,299,576, a háztartások száma 3,112,557, s lakásoké 2,964,347 s pedig 2,684,501 lakrészzel.

Egy lakásra eiek 4-6, egy háztartásra 4-4, egy szobára 3-5, egy-egy lakrésze 1-7 személy.

